

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

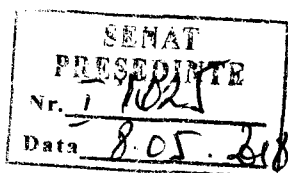
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.663A/2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
NR. **3369** / **08 MAY 2018**

Domnului
Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de un număr de 62 deputați aparținând grupului parlamentar Partidul Național Liberal referitoare la neconstituționalitatea Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 18 mai 2018 (inclusiv, în format electronic la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 30 mai 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte,

prof. univ. dr. Valer DORNEANU

Parlamentul României Camera Deputaților

CABINET SECRETAR GENERAL

București, 04.05.2018

Nr. 2/4414

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
NR. 3367 / 07 MAY 2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 6634 / 2018

Domnului

VALER DORNEANU
Președintele Curții Constituționale

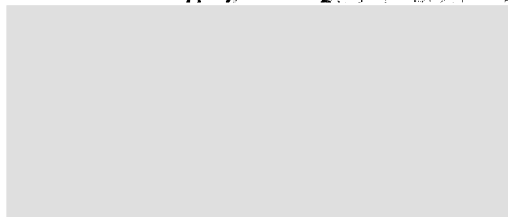
Stimate domnule Președinte,

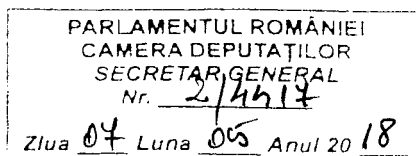
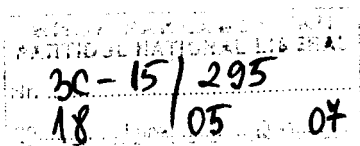
Vă trimitem, alăturat, sesizarea formulată de un număr de 62 deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal și un deputat neafiliat referitoare la neconstituționalitatea Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate.

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL

Silvia Claudia MIHALCEA

Parlamentul României Camera Deputaților

Grupul Parlamentar al Partidului Național Liberal

telefon: (021) 414 10 70

fax: (021) 414 10 72

email: pnl@cdep.ro

Către:

Secretariatul General al Camerei Deputaților

Doamnei Silvia-Claudia MIHALCEA

Doamnă Secretar General,

În temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă prezentăm Sesizarea cu privire la neconstituționalitatea **Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate**, adoptată de Camera Deputaților, în ședința din data de 25 aprilie 2018, în calitate de Cameră decizională, solicitându-vă să o înaintați Curții Constituționale a României, la data depunerii.

Cu stimă,

Lider Grup PNL

Raluca TURCAN

Parlamentul României

Camera Deputaților

Domnului Valer DORNEANU,
Președintele Curții Constituționale

Stimate Domnule Președinte,

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României și al art. 11 lit. a) raportat la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, parlamentarii menționați în anexă formulăm prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

cu privire la motive extrinseci și intrinseci de neconstituționalitate ale Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate, adoptată de către Camera Deputaților în ședința din data de 25 aprilie 2018, în considerarea încălcării dispozițiilor art.1 alin.(4) și (5), art.61 alin.(2), art.74 alin.(4) și ale art.75 din Constituția României.

Situația de fapt

În data de 28 februarie 2017, Biroului Permanent al Senatului i-a fost prezentat **Propunerea legislativă privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate** cu nr. B58/2017, urmând ca în 8 mai 2017 să primească nr. L104/2017 pentru a fi dezbătut în comisiile de specialitate ale Senatului. După ce a fost amânat cu 60 de zile termenul de depunere a raportului din partea Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, iar după ce, în data de 30 octombrie 2017, Comisia juridică se desesizează conform Hotărârii Biroului permanent al Senatului din 30.10.2017 și, în aceeași zi, este trimisă pentru raport la Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, în data de 07 noiembrie 2017 a fost adoptat de Senat în condițiile art.75 alin.(2) teza a III-a din Constituția României, republicată.

În data de 8 noiembrie 2017, Biroului Permanent al Camerei Deputaților i-a fost prezentat **Propunerea legislativă privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate**, iar din 13 noiembrie 2017 este distribuit spre dezbateri comisiilor permanente sub nr. Pl. x 456/2017.

Această inițiativă legislativă face parte din categoria legilor organice.

După ce a fost modificată, în mod substanțial, prin mai multe amendamente depuse în timpul dezbaterilor la Comisia juridică, de disciplină și imunități, amendamente care au schimbat sensul dorit de inițiatori, propunerea legislativă a primit, cu votul majorității, în 24 aprilie 2018, raport favorabil cu 18 amendamente admise și 3 amendamente respinse și a fost înscris pe ordinea de zi a plenului Camerei Deputaților pentru data de 25 aprilie 2018.

În data de 25 aprilie 2018, raportul a fost dezbătut în plenul Camerei Deputaților și adoptat de Camera Deputaților, cu următorul vot: pentru=170, contra=81, abțineri=6.

I. Motive extrinseci de neconstituționalitate

I.1. Încălcarea principiului bicameralismului dedus dispozițiilor art. 61 alin.(2) și ale art.75 din Constituția României, prin adoptarea în camera decizională a unei forme cu un conținut juridic având deosebiri majore între forma adoptată în prima cameră sesizată, Senatul României, și forma adoptată de Camera Deputaților, pe de o parte, și existența unei configurații semnificativ diferite între forma adoptată de Senatul României, primă cameră sesizată, și configurația actului normativ adoptat de camera decizională, Camera Deputaților, pe de altă parte.

Din această perspectivă Curtea Constituțională a apreciat că există mai multe condiții a căror realizare atrage neconstituționalitatea reglementării, prin încălcarea principiului bicameralismului. Prin decizia nr.62/2018 Curtea Constituțională precizează: „Principiul bicameralismului se întemeiază pe art. 61 alin. (2) și art. 75 din Constituție și a fost dezvoltat de Curtea Constituțională printr-o solidă și constantă jurisprudență, relevante fiind, în acest sens, Decizia nr. 710 din 6 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 358 din 28 mai 2009, Decizia nr. 413 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010, sau Decizia nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 20 decembrie 2011. În esență, Curtea a stabilit două criterii esențiale (cumulative) pentru a se determina cazurile în care prin procedura legislativă se încalcă principiul bicameralismului: pe de o parte, existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului.

Totodată, stabilind limitele principiului bicameralismului, prin Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, Curtea a observat că aplicarea acestui principiu nu poate avea ca efect <<deturnarea rolului de Cameră de reflecție a primei Camere sesizate [...] în sensul că aceasta ar fi Camera care ar fixa în mod definitiv conținutul proiectului sau propunerii legislative (și, practic, conținutul normativ al viitoarei legi), ceea ce are drept consecință faptul că cea de-a doua Cameră, Camera decizională, nu va avea posibilitatea să modifice ori să completeze legea adoptată de Camera de reflecție, ci doar posibilitatea de a o aproba sau de a o respinge>>. Sub aceste aspecte, <<este de netăgăduit că principiul bicameralismului presupune atât conlucrarea celor două Camere în procesul de elaborare a legilor, cât și obligația acestora de a-și exprima prin vot poziția cu privire la adoptarea legilor; prin urmare, lipsirea Camerei decizionale de competența sa de a modifica sau completa legea astfel cum a fost adoptată de Camera de reflecție, deci de a contribui la procesul de elaborare a legilor, ar echivala cu limitarea rolului său constituțional și cu acordarea unui rol preponderent Camerei de reflecție în raport cu cea decizională în procesul de elaborare a legilor. Într-o atare situație, Camera de reflecție ar elimina posibilitatea Camerei decizionale de a conlucra la elaborarea actelor normative, aceasta din urmă putându-și doar exprima prin vot poziția cu privire la propunerea sau proiectul de lege deja adoptat de Camera de reflecție, ceea ce este de neconceput>>.

Prin Decizia nr. 624 din 26 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 937 din 22 noiembrie 2016, Curtea a statuat că art. 75 alin. (3) din Constituție, folosind sintagma „decide definitiv” cu privire la Camera decizională, nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune ca proiectul sau propunerea legislativă adoptată de prima Cameră sesizată să fie dezbătută în Camera decizională, unde i se pot aduce modificări și completări. Curtea a subliniat că, în

acest caz, Camera decizională nu poate însă modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator.

Sintetizând, se poate afirma că principiul bicameralismului se caracterizează prin câteva elemente imuabile, în funcție de care se poate decide respectarea sa. Astfel, trebuie avut în vedere (a) scopul inițial al legii, în sensul de voință politică a autorilor propunerii legislative sau de filosofie, de concepție originară a actului normativ; (b) dacă există deosebiri majore, substanțiale, de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului; (c) dacă există o configurație semnificativ diferită între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului.”

Analizând forma depusă de autorii inițiativei legislative (aceeași cu forma adoptată tacit de Senatul României) comparativ cu forma adoptată de Camera Deputaților, constatăm următoarele:

- a) scopul inițial al legii era acela de a adopta un set de măsuri de executare a pedepsei, cu caracter judiciar, pe care judecătorul să le poată aplica pentru înlocuirea pedepsei cu executare în regim de detenție atunci când individualizează pedeapsa cu închisoarea. Măsurile pe care le propune inițiativa legislativă sunt: executarea la domiciliu a pedepsei prin supraveghere cu brățară electronică, executarea în echivalent zile de muncă în folosul comunității, executarea pedepsei în zilele de sâmbătă și duminică, executarea pedepsei în regim mixt de zile de muncă în folosul comunității, combinat cu zile de detenție sâmbătă și duminică.

Acest scop a fost definit *expresis verbis* prin expunerea de motive și constituie voința politică a autorilor inițiativei legislative, derivată din programul electoral

pentru care cetățenii, unici deținători ai suveranității naționale, i-au mandatat prin vot să le reprezinte voința politică în Parlamentul României. Această voință a fost înfrântă prin modificările aduse propunerii legislative în Camera Deputaților, în special articolului 3, articolului 4, articolului 5 și articolului 6. Modificările intervenite la articolele antecitate schimbă măsurile alternative de executare a pedepsei privative de libertate, în regim de detenție, aplicate de judecătorul cauzei, în completarea dispozițiilor părții I, titlul III, capitolul V, secțiunile 3,4 și 5 ale Codului Penal în măsuri alternative la liberarea condiționată, în completarea dispozițiilor părții I, titlul III, capitolul V, secțiunii 6 Cod Penal, aplicate de judecătorul de supraveghere a executării pedepsei. Mai mult, inițiativa legislativă, în concepția sa originală intra în vigoare la 18 luni de la publicarea în Monitorul Oficial, pentru a oferi timpul necesar organelor de aplicare a legii să ia măsurile necesare pentru punerea legii în executare, însă după parcurgerea procedurii de dezbatere și adoptare în Camera Deputaților, termenul de intrare în vigoare este de 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial. Prin instituirea unui termen de numai 30 de zile, legiuitorul pune organele de aplicare a legii în imposibilitatea executării acesteia și pe cale de consecință lipsește de utilitate însuși actul normativ.

Aspectele relevate evidențiază contradicția între scopul original avut în vedere de autorii inițiativei legislative și scopul legii rezultat din dezbaterile parlamentare în camera decizională, Camera Deputaților.

b) există o deosebire majoră, substanțială, între conținutul legii în forma adoptată de Senatul României și conținutul legii în forma adoptată de Camera Deputaților. Această deosebire rezultă din analiza comparativă a art.3 al legii.

În forma adoptată de Senat, articolul 3 avea următorul conținut:

„Art.3.- (1) Măsura alternativă de executare a pedepsei privative de libertate a executării la domiciliu constă în executarea la domiciliu a pedepsei privative de libertate, cu supraveghere prin brățară electronică.

(2) Măsura se poate aplica pentru condamnarea la pedeapsa de până la 3 ani închisoare cu executarea acesteia în regim de detenție.

(3) Măsura nu se aplică pentru condamnările privative de libertate aplicate pentru săvârșirea de către condamnat a unei infracțiuni cu violență sau profitând de starea de neputință fizică sau psihică a victimei, infracțiuni de serviciu, pentru infracțiuni de corupție sau cele conexe infracțiunilor de corupție, cât și persoanelor aflate în stare de recidivă. ”

După dezbaterile în Camera Deputaților, articolul 3 are următoarea formă:

„Art. 3. – (1) Judecătorul de supraveghere a privării de libertate poate dispune prin hotărâre una dintre măsurile alternative pentru persoanele condamnate la o pedeapsă de până la 5 ani, care au efectuat fracția de 1/5 necesară pentru luarea în discuție a regimului de detenție, cu aplicarea procedurii prevăzute la art. 8 din prezenta lege.

(2) Măsurile alternative nu pot fi dispuse în cazul deținuților care au săvârșit abateri disciplinare.

(3) Măsurile alternative de executare a pedepsei privative de libertate nu se aplică pentru condamnările privative de libertate:

a) pentru săvârșirea de către condamnat a unei infracțiuni cu violență sau profitând de starea de neputință fizică sau psihică a victimei;

b) pentru infracțiuni de corupție prevăzute la art. 289-291 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare sau pentru infracțiunile prevăzute la art. 254-257 din Legea nr. 15/1968 privind Codul penal al României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 16 aprilie 1997, cu modificările și completările ulterioare;

c) persoanelor aflate în stare de recidivă. ”

În forma adoptată de Senatul României dispozițiile articolul 3 se constituie într-o normă de completare a dispozițiilor părții I, titlul III, capitolul V, secțiunile 3,4 și 5 ale Codului Penal, fapt dedus din precizarea realizată de autorii inițiativei legislative prin expunerea de motive în care aceștia se referă la adoptare unui „set de măsuri de executare a pedepsei, cu caracter judiciar, pe care judecătorul să le poată aplica pentru înlocuirea pedepsei cu executare în regim de detenție atunci când individualizează pedeapsa cu închisoarea. Măsurile pe care le propune inițiativa legislativă sunt executarea la domiciliu a pedepsei prin supraveghere cu brățară electronică, executarea în echivalent zile de muncă în folosul comunității, executarea pedepsei în zilele de sâmbătă și duminică, executarea pedepsei în regim mixt de zile de muncă în folosul comunității, combinat cu zile de detenție sâmbătă și duminică.”

În forma adoptată de Camera Deputaților „măsurile alternative sunt dispuse de judecătorul de supraveghere a privării de libertate [...] pentru persoanele condamnate la o pedeapsă de până la 5 ani, care au efectuat fracția de 1/5 necesară pentru luarea în discuție a regimului de detenție [...]”.

Pe cale de consecință, urmare modificărilor adoptate de Camera Deputaților, conținutul art.3 devine o normă de modificare a secțiunii 6 din Codul Penal, referitoare la instituția liberării condiționate.

c) configurația formei adoptate de Camera Deputaților este semnificativ diferită de forma adoptată de Senatul României, deoarece în conținutul articolului 8 din lege sunt introduse norme de procedură penală care nu au fost discutate de prima cameră sesizată și care afectează conținutul întregului act normativ.

Articolul 8, în forma primei camere sesizate, avea următorul conținut:

„Art.8.- Prezenta lege intră în vigoare după 12 luni de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.”

Articolul 8 are, în forma adoptată de camera decizională, următorul conținut:

„Art. 8. – (1) Judecătorul de supraveghere a privării de libertate, în condițiile prezentei legi, va dispune stabilirea unei măsuri alternative de libertate pentru persoanele care au executat, fără a fi sancționate, jumătate din fracția minimă efectivă de executat în sistemul penitenciar.

(2) Hotărârea privind stabilirea măsurii alternative de executare a pedepsei sau amânarea aplicării acesteia se comunică deținutului în termen de 3 zile de la pronunțare. În situația în care a fost amânată aplicarea unei măsuri alternative de executare a pedepsei, deținutul poate contesta hotărârea, în 3 zile de la comunicare, la judecătoria din raza locului de deținere. Hotărârea pronunțată de judecătoria este definitivă.

(3) În situația în care, în urma analizei, judecătorul de supraveghere amână luarea unei măsuri alternative, termenul maxim de amânare nu poate fi mai mare de 6 luni. După această perioadă, din oficiu sau la solicitarea persoanei private de libertate, judecătorul va dispune asupra stabilirii unei măsuri alternative de executare a pedepsei. Prevederile alin. (2) se aplică în mod corespunzător.

(4) Pe durata executării pedepsei persoana privată de libertate poate beneficia de oricare dintre măsurile de executare alternative a pedepsei, în funcție de comportamentul acesteia și de natura infracțiunii săvârșite. Judecătorul de supraveghere poate dispune prin hotărâre la cererea persoanei private de libertate sau din oficiu înlocuirea unei măsuri alternative de executare a pedepsei privative de libertate cu o altă măsură alternativă de executarea a pedepsei privative de libertate prevăzută în prezenta lege. Prevederile alin. (2) se aplică în mod corespunzător.

(5) Aplicarea oricăreia dintre măsurile alternative a pedepsei nu influențează calculul fracției minime obligatorii prevăzută de art.100 din Codul de procedură penală pentru declanșarea procedurii de liberare condiționată așa cum este ea reglementată de Codul de procedură penală cu luarea în calcul a drepturilor persoanei private de libertate prevăzute de Legea nr. 254/2013 privind

executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare."

Observăm că, în forma adoptată de camera decizională, articolul 8 în integralitatea sa conține norme juridice noi cu caracter complex, norme de procedură penală, care nu au fost dezbătute de prima cameră sesizată, Senatul României.

În concluzie, analiza comparativă relevă îndeplinirea „elementelor imuabile care caracterizează principiul bicameralismului, în funcție de care se poate decide respectarea sa”. În mod evident sunt întrunite cumulativ aceste elemente și, pe cale de consecință, este încălcat principiul bicameralismului, respectiv dispozițiile art. 61 alin.(2) și ale art.75 din Constituția României.

Vă rugăm să constatați că Legea privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate este neconstituțională în ansamblul său.

II. Motive intrinseci de neconstituționalitate

II.1. Încălcarea dispozițiilor constituționale referitoare la inițiativa legislativă aparținând deputaților și senatorilor, prevăzută de art.74 alin.(4) din Constituția României

Prin expunerea de motive a Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate autorii inițiativei legislative precizează că au demarat această propunere legislativă justificând necesitatea aplicării măsurilor alternative ca soluție a legiuitorului de a oferi „judecătorului posibilitatea de a înlocui o pedeapsă în regim privativ de libertate cu măsuri alternative credibile care realizează mai bine scopul reeducării, al reinserției sociale, dar și al prevenirii recidivei”. Măsurile propuse de autorii inițiativei legislative sunt în completarea reglementărilor prevăzute de „Noul Cod Penal adoptat în anul 2012, intrat în vigoare în 2014, care a pus piatra de temelie pentru aplicarea primelor măsuri

neprivative de libertate: amânarea aplicării pedepsei; suspendarea executării pedepsei sub supraveghere; măsurile educative neprivative de libertate.”

Per a contrario, dacă voința politică a autorilor inițiativei legislative era de a institui măsuri alternative la liberarea condiționată, după cum am arătat mai sus, aceștia ar fi precizat în mod expres această opțiune în expunerea de motive. În fapt suntem în situația unui abuz de putere, neconstituțional, al Parlamentului României, care, în contra scopului originar al inițiativei parlamentare, procedează la deturnarea acesteia prin modificări care „se îndepărtează în mod radical și fără nicio justificare obiectivă de la scopul și filosofia inițiale ale legii [...]” (decizia CCR nr.62/2018).

În această situație, dreptul la inițiativă legislativă al autorilor propunerii legislative este încălcat, deoarece voința acestora concretizată în conținutul expunerii de motive și al legii, în forma sa originară, nu corespunde conținutului legii adoptate la finalul procedurii parlamentare.

Vă solicităm să constatați că dispozițiile art.3 și ale art.8 din Legea privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate sunt neconstituționale deoarece încalcă dispozițiile art.74 alin.(4) din Constituție, intrând în contradicție cu scopul originar al inițiativei legislative.

II.2. Încălcarea dispozițiilor constituționale referitoare la principiul securității juridice dedus din prevederile art.1 alin.(4) și (5) din Constituția României

Instituția liberării condiționate consacrată de secțiunea 6 a părții I, titlul III, capitolul V din Codul Penal reprezintă o instituție de drept penal prin care se înlătură executarea restului de pedeapsă în regim de detenție și se oferă persoanei condamnate posibilitatea de a se reeduca în stare de libertate, sub supraveghere. Condiția esențială a instituției liberării condiționate este reluarea stării de libertate de către persoana condamnată care beneficiază de această instituție de drept penal.

Instituirea unor măsuri alternative la liberarea condiționată prin legea supusă controlului de constituționalitate creează imprevizibilitate în privința modului în care instituția liberării condiționate va fi aplicată de judecătorul de supraveghere a executării pedepsei. Legea criticată generează un conflict de legi între aceasta, pe de o parte, și Codul Penal, pe de altă parte. Contradicția legislativă creată afectează principiul securității juridice deoarece destinatarii finali ai normei nu pot deduce care este norma aplicabilă situației lor juridice.

De asemenea, se naște o contradicție legislativă între actul normativ criticat și Legea nr.254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal. Organul de aplicare al legii, Ministerul Justiției, prin Administrația Națională a Penitenciarelor nu poate stabili cu precizie regimul în care persoana condamnată poate fi încadrată pentru executarea pedepsei în cazul regimului de executare semideschis sau închis deoarece legea criticată se aplică tuturor persoanelor condamnate la pedepse privative de libertate de până la 5 ani închisoare, cu excepția celor prevăzute la art.3 alin.(2) și alin.(3).

În același context, opinăm că, prin dispozițiile art.8 alin.(1) și alin.(3), legiuitorul induce judecătorului de supraveghere obligația de a institui o măsură alternativă de executare a pedepsei, după „efectuarea unei fracții de 1/5 din pedeapsă în regim de detenție”, ceea ce generează imprevizibilitate cu privire la conduita pe care trebuie să o urmeze judecătorul prin raportare la lege, cât și încălcarea principiului independenței judecătorului în pronunțarea hotărârii judecătorești.

Pe cale de consecință, vă rugăm să constatați că dispozițiile art.3 alin.(1) și ale art.8 alin.(1) și alin.(3) sunt neconstituționale deoarece încalcă dispozițiile art.1 alin.(4) și alin.(5) din Constituția României.

În drept, ne motivăm sesizarea pe dispozițiile art. 133 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților și art. 15 alin. (1) și (2) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

ABEL CU SEMNĂTURII
~~SEZNĂRII~~ LA CURTEA CONSTITUTIONALĂ A

LEGII PRIVIND MĂSURILE ALTERNATIVE

DE EXECUTARE A PEDEPSELOR

PRIVATIVE DE LIBERTATE

(PLX: 456/2017.)

Nr. Crt.	Deputat	Semnatura
1.	Răduca Turcam	
2.	IONEL PALĂR	
3.	ROMANESCU CRISTIAN	
4.	HEIM LUCIAN OVIDIU	
5.	MARA CALISTA	
6.	Adriana Săftiu	
7.	ROMAN FORIN	
8.	BICA DANUT	
9.	Florica Cherecheș	
10.	SERIN-DAN MOLDOVAN	
11.	Mihălescu Dumitru	
12.	Iata Angelica	
13.	LUNGU TUDORITA	
14.	VILCEANU DAN	
15.	GIUGEA NICOLAE	
16.	GUDE VASILE	
17.	Olivia Gavrilă	

18.	Mara Mares
19.	Răzvi Claudiu
20.	DUMB ȘORIN
21.	OLAR CORINEL
22.	ÎNITĂ ANTONETA
23.	BOG DAN GHEORGHIU
24.	Predea Cezar
25.	Mugur COZMÎANCIUC
26.	Bodea Marius
27.	Sîsco George
28.	Alexe Costel
29.	LEORGANU LAURENȚIU
30.	Neagu Nicolae
31.	Ștefan Gheorghe
32.	PAVEZ POPEȘCU
33.	OROS ARIAN
34.	Dobre Victor Paul
35.	Stănișcu Florin
36.	ANĂRIȚĂ GABRIEL
37.	CUPHA IONUȚ
38.	LUCIAN BOBE

39.	Popescu Virgil
40.	Stefan Ion
41.	Jorescu George
42.	CUCETĂ MIHA
43.	STOIE IONUT MARIN
44.	PREDOIU
45.	Trila-Gartra
46.	ARDELEAN BEN-ONI
47.	RĂZVAN PRISCA
48.	Balan Ioan
49.	Rădulescu Adrian
50.	Flutură Bogdan
51.	Acutei Vionel Cristian
52.	CHERECHEI VIORELA
53.	ROBERTA ANA DASE
54.	George Virel
55.	CRISTIAN BUCAN
56.	Schulou-Suteluon Valeria
57.	JARGA GIAN
58.	SOVATIAN C-THA
59.	PIRTEA MARLEA

60.	Robert SIGHIARTAU	
61.	Young, Vince	
62.	GEORGE AMIEL	
63.		
64.		
65.		
66.		
67.		

TABEL SEMNATARI

SEIZARE LA CURTEA CONSTITUTIONALĂ
A LEGII PRIVIND MĂSURILE ALTERNATIVE
DE EXECUTARE A PEDENELOR
PRIVATIVE DE LIBERTATE (PLx-456/2017)

Nr. Crt.	Deputat	Semnatura
1.	SITTERLI ADRIAN-IOAN	
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

104/02.05.2018

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725 București, România

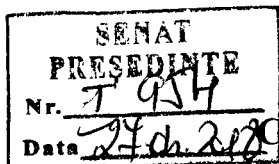
Telefon: (+4) 021 313 25 31

Fax: (+4) 021 312 54 80

Internet : <http://www.ccr.ro>

E-mail: pres@ccr.ro

Dosarul nr.612A/2018

Domnului

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
NR. 3181 / 27 APR 2018

CĂLIN CONSTANTIN ANTON POPESCU-TĂRICEANU
PREȘEDINTELE SENATULUI

ora 16¹⁴

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, Hotărârea nr.2 din 26 aprilie 2018 a Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, sesizarea referitoare la neconstituționalitatea prevederilor Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr.456/2017).

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 18 mai 2018 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 30 mai 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

PRESEDINTE,

PROF.UNIV.DR. VALER DORNEANU

ROMÂNIA

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Cabinetul Președintelui

Str. Batiștei, nr.25, sector 2, București,

Tel: 310.38.86, Fax: 310.36.16

www.scj.ro

Operator de date cu caracter personal / Autorizația nr. 17503

Nr. 339 din 26 aprilie 2018

Către

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Domnului Președinte Valer Dorneanu

Stimate domnule președinte,

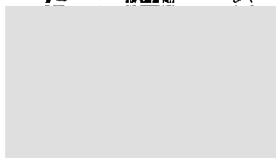
În temeiul prevederilor art.146 lit.a) din Constituția României și ale art.15 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă transmitem Hotărârea nr. 2 din 26 aprilie 2018 a Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție vizând sesizarea Curții Constituționale în scopul de a se pronunța asupra constituționalității Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017)).

Precizăm că sesizarea a avut în vedere faptul că la data de 25 aprilie 2018, pe site-ul Camerei Deputaților a fost publicată forma pentru promulgare a Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017), sens în care vă transmitem o copie a fișei actului normativ și a formei Legii publicate.

Cu aleasă considerație,

Președintele

Înaltei Curți de Casație și Justiție
Judecătoarea Julia Cristina Tarcea

ROMÂNIA

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECTII UNITE

Str. Batiștei, nr.25, sector 2, București,

Hotărârea nr.2
Ședința din 26 aprilie 2018

Sub președinția doamnei judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, în conformitate cu dispozițiile art. 25 lit. c) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, s-a întrunit pentru sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului de constituționalitate, înainte de promulgare, asupra Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017).

Sesizarea este legitimată constituțional de dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României și de prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care prevăd dreptul Înaltei Curți de Casație și Justiție de a sesiza Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

Din totalul de 113 judecători în funcție, au fost prezenți 79 judecători.

În urma dezbaterilor, deliberând, Secțiile Unite au hotărât să fie sesizată Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea dispozițiilor Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017), în raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii, precum și în raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție și art. 20 alin. (2) din Constituție cu referire la art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în componenta privind securitatea raporturilor juridice.

I. În raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii:

În conformitate cu jurisprudența instanței de contencios constituțional, reflectată în Decizia nr. 31/2016 (publicată în M. Of. nr. 117 din 16 februarie 2016), paragrafele 19 și 20, *trăsătura esențială a statului de drept o constituie supremația Constituției și obligativitatea respectării legii (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 232 din 5 iulie 2001, publicată în M. Of. nr. 727 din 15 noiembrie 2001, Decizia nr. 53 din 25 ianuarie 2011, publicată în M. Of. nr. 90 din 3 februarie 2011 sau Decizia nr. 732 din 16 decembrie 2014, publicată în M. Of. nr. 69 din 27 ianuarie 2015) și „statul de drept asigură supremația Constituției, corelarea tuturor legilor și tuturor actelor normative cu aceasta” (Decizia nr. 22 din 27 ianuarie 2004, publicată în M. Of. nr. 233 din 17 martie 2004). În acest sens, Curtea a reținut că una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative și că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se claritatea, precizia și previzibilitatea pe care un text de lege trebuie să le îndeplinească. Curtea a mai constatat că autoritatea legiuitoare, Parlamentul sau Guvernul, după caz, are obligația de a edicta norme care să respecte trăsăturile mai sus arătate. Referitor la aceste cerințe, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat în mod constant, statuând că o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane - care, la nevoie, poate apela la consultanță de specialitate - să își corecteze conduita (Hotărârea din 29 martie 2000, pronunțată în Cauza Rotaru împotriva României, Hotărârea din 23 septembrie 1998, pronunțată în Cauza Petra împotriva României), iar cetățeanul trebuie să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat și să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat. Pe scurt, legea trebuie să fie, în același timp, accesibilă și previzibilă (Hotărârea din 26 aprilie 1979, pronunțată în Cauza Sunday Times împotriva Regatului Unit).*

În același sens, în conformitate cu jurisprudența Curții Constituționale, reflectată în Decizia nr. 619/2016 (publicată în M. Of. nr. 6 din 4 ianuarie 2017), paragraful 40, *legea trebuie să întrunească cele trei cerințe de calitate care rezultă din art. 1 alin. (5) din Constituție - claritate, precizie și previzibilitate. Curtea a statuat că respectarea legilor este obligatorie, însă nu se poate pretinde unui subiect de drept să respecte o lege care nu este clară, precisă și previzibilă, întrucât acesta nu își poate adapta conduita în funcție de ipoteza normativă a legii. De aceea, una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative. Așadar, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, respectiv să fie clar, precis și previzibil (în acest sens, a se vedea, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în M. Of. nr. 123 din 19 februarie 2014, paragrafele 223-225, Decizia nr. 363 din 7 mai 2015, publicată în M. Of. nr. 495 din 6 iulie 2015, paragrafele 16-20, Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015, publicată în M.*

Of nr. 845 din 13 noiembrie 2015, paragrafele 20-23 sau Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în M. Of nr. 517 din 8 iulie 2016, paragrafele 45, 46, 55). (...) Legiutorului îi revine obligația ca, în actul de legiferare, indiferent de domeniul în care își exercită această competență constituțională, să dea dovadă de o atenție sporită în respectarea principiului clarității și previzibilității legii. (...) Curtea a stabilit că cerința de claritate a legii vizează caracterul neechivoc al obiectului reglementării, cea de precizie se referă la exactitatea soluției legislative alese și a limbajului folosit, în timp ce previzibilitatea legii privește scopul și consecințele pe care le antrenează (Decizia nr. 183 din 2 aprilie 2014, publicată în M. Of nr. 381 din 22 mai 2014, paragraful 23).

Cu privire la incidența normelor de tehnică legislativă în cadrul controlului de constituționalitate, Curtea Constituțională, în jurisprudența sa, reflectată în Decizia nr. 513/2017 (publicată în M. Of. nr. 578 din 19 iulie 2017), paragraf 29, *a statuat cu valoare de principiu că, deși acestea nu au valoare constituțională, prin reglementarea lor legiutorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare (a se vedea în acest sens Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în M. Of. nr. 116 din 15 februarie 2012).* În plus, în paragraful 22 din Decizia nr. 31/2016, Curtea Constituțională a constatat că reglementarea criticată (art. 56 alin. 2 și 3 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului), prin nerespectarea normelor de tehnică legislativă, determină apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

Din perspectiva sistematizării, a unificării și a coordonării legislației, dispozițiile Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017) reglementează veritabile măsuri de individualizare judiciară a executării pedepsei. Măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (măsura de executare la domiciliu a pedepsei privative de libertate; măsura de executare fracționată a pedepsei privative de libertate: în timpul săptămânii la domiciliu și în zilele de sâmbătă și duminică într-un centru de detenție special înființat pentru această măsură sau în penitenciar; măsura de executare a pedepsei privative de libertate în regim mixt la domiciliu, cu prestarea de zile de muncă în folosul comunității, în echivalent) reglementate în lege se integrează, prin natura lor, în materia individualizării pedepselor. Or, individualizarea pedepselor, inclusiv individualizarea judiciară a executării pedepselor, formează obiect de reglementare al Părții generale a Codului penal.

Reglementarea măsurilor de individualizare judiciară a executării pedepselor, într-un cadru normativ distinct de Partea generală a Codului penal, este de natură a aduce atingere caracterului sistematizat, unitar și coerent al legislației penale, încălcând art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii.

Adoptarea unui cadru normativ distinct de Partea generală a Codului penal, care să includă veritabile măsuri de individualizare judiciară a executării pedepsei, precum și stabilirea competenței judecătorului de supraveghere a privării de libertate, reglementat în *Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal*, de a dispune aceste măsuri afectează sistematizarea și coerența legislației penale și creează incertitudini cu privire la natura juridică reală a măsurilor, incompatibile cu art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii.

Reglementarea măsurilor de individualizare judiciară a executării pedepselor trebuie să se integreze în sediul materiei, pentru a răspunde exigențelor privind sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației penale stabilite în jurisprudența Curții Constituționale. În acest context, subliniem faptul că executarea unei fracții de 1/5 din pedeapsă anterior dispunerii măsurilor nu modifică natura acestora, de veritabile măsuri de individualizare judiciară a executării pedepselor, în condițiile în care art. 1 din lege prevede în mod explicit că măsurile alternative de executare a pedepsei privative de libertate „înlocuiesc” măsura executării pedepsei principale a închisorii în regim de detenție.

Din perspectiva clarității, a preciziei și a previzibilității, următoarele dispoziții nu întrunesc exigențele art. 1 alin. (5) din Constituție. Astfel:

■ Legea privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017) nu reglementează criteriile pe baza cărora judecătorul alege una dintre măsurile alternative. Astfel, conform art. 3 alin. (1), oricare dintre măsurile alternative se poate dispune în cazul condamnării la pedeapsa principală a închisorii de până la 5 ani, dacă persoana a executat o fracție de 1/5, iar potrivit art. 8 alin. (4), pe durata executării pedepsei, persoana privată de libertate poate beneficia de oricare dintre măsurile alternative, în funcție de comportamentul acesteia și de natura infracțiunii săvârșite, omisiunea includerii unor criterii precise pentru alegerea uneia dintre măsurile alternative afectând caracterul previzibil al legii.

■ Art. 3 alin. (3) lit. a) din Legea privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017) exceptează de la aplicarea măsurilor alternative de executare a pedepselor privative de libertate infracțiunile comise „cu violență” ori „profitând de starea de neputință fizică sau psihică a victimei.” Referirea la infracțiunile comise „cu violență” ori „profitând de starea de neputință fizică sau psihică a victimei” nu permite identificarea, în

mod exact, a sferei infracțiunilor exceptate de la aplicarea măsurilor. Astfel, de exemplu, infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice prevăzută în art. 371 C. pen. se poate săvârși „prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor”, iar referirea la infracțiuni comise „cu violență” din lege nu permite desprinderea unei concluzii clare privind includerea sau excluderea infracțiunii prevăzute în art. 371 C. pen. în/din sfera infracțiunilor exceptate. În cazul infracțiunii prevăzute în art. 371 C. pen., precum și în cazul tuturor infracțiunilor în conținutul cărora săvârșirea prin violență reprezintă o modalitate alternativă, nu rezultă cu claritate dacă numai săvârșirea în concret în modalitatea exercitării violențelor se include în sfera excepțiilor de la aplicarea măsurilor sau dacă, pentru includerea în sfera excepțiilor, este suficient ca norma de incriminare reținută în încadrarea juridică să prevadă, ca modalitate alternativă, exercitarea violențelor.

Tot astfel, referirea la infracțiunile comise „profitând de starea de neputință fizică sau psihică a victimei” nu are un corespondent exact în dispozițiile Codului penal, care utilizează formulări diferite, neputându-se stabili, cu claritate, dacă anumite categorii de infracțiuni sunt incluse sau nu sunt incluse în sfera excepțiilor. De exemplu, infracțiunea de trafic de persoane prevăzută în art. 210 alin. (1) lit. b) C. pen. se săvârșește „profitând de imposibilitatea de a se apăra sau de a-și exprima voința ori de starea de vădită vulnerabilitate” a victimei, infracțiunea de tâlhărie prevăzută în art. 233 C. pen. se poate săvârși prin „punerea victimei în stare de inconștiență sau neputință de a se apăra”, iar circumstanța agravantă prevăzută în art. 77 lit. e) C. pen. se referă la „săvârșirea infracțiunii profitând de starea de vădită vulnerabilitate a persoanei vătămate, datorată vârstei, stării de sănătate, infirmității sau altor cauze.” Nici în cazul infracțiunilor comise „profitând de starea de neputință fizică sau psihică a victimei” nu rezultă cu claritate dacă legiuitorul se referă la modalitatea concretă de săvârșirea faptei sau la norma de incriminare care conține, ca modalitate, săvârșire a faptei „profitând de starea de neputință fizică sau psihică a victimei.”

De asemenea, în cazul infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal, dispozițiile art. 205 alin. (1) C. pen. incriminează „lipsirea de libertate a unei persoane în mod ilegal”, iar dispozițiile art. 205 alin. (2) C. pen. prevăd că „se consideră lipsire de libertate și răpirea unei persoane aflate în imposibilitatea de a-și exprima voința ori de a se apăra.” Din formularea art. 3 alin. (3) lit. a) din lege ar rezulta că numai lipsirea de libertate în mod ilegal prevăzută în art. 205 alin. (2) C. pen. ar putea fi inclusă în sfera excepțiilor de la aplicarea măsurilor alternative de executare a pedepselor privative de libertate, iar lipsirea de libertate în mod ilegal prevăzută în art. 205 alin. (1) C. pen. nu este inclusă în sfera excepțiilor de la aplicarea acestor măsuri.

■ Referirea la „persoanele aflate în stare de recidivă” din cuprinsul art. 3 alin. (3) lit. c) prezintă un caracter inexact în contextul executării pedepsei privative de libertate de către persoana condamnată, întrucât existența stării de recidivă se evaluează de către instanța de judecată și se constată prin hotărârea definitivă de condamnare, iar nu de către judecătorul de supraveghere a privării de libertate, ulterior fazei de punere în executare a hotărârii definitive de condamnare. În plus, apare neclar dacă este vorba despre o persoană care a comis o infracțiune susceptibilă de a fi în stare de recidivă, pe care judecătorul de supraveghere a privării de libertate o cunoaște, dar care nu a fost încă soluționată sau este vorba despre persoane față de care s-a constatat starea de recidivă printr-o hotărâre definitivă de condamnare. Mai mult decât atât, deși pentru ambele situații starea de recidivă există, ea va produce efecte juridice diferite în funcție de data hotărârii de condamnare pentru infracțiunea care constituie al doilea termen al recidivei. În consecință, în ipoteza în care nu există o hotărâre de condamnare, persoana va beneficia de măsura alternativă, iar în situația în care există o astfel de hotărâre, persoana este exclusă de la acest beneficiu, astfel încât se creează o diferență de tratament juridic pentru persoanele aflate în situații de fapt identice.

■ Reglementarea conținutului măsurilor în cuprinsul Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017) nu răspunde exigenței constituționale privind previzibilitatea legii. În acest sens, în art. 4 se prevede că „măsura alternativă de executare a pedepsei privative de libertate a executării la domiciliu constă în executarea la domiciliu a pedepsei privative de libertate cu supraveghere din partea unor lucrători anume desemnați de către Ministerul Afacerilor Interne, cu sau fără brățară electronică.” Nici pe baza dispozițiilor art. 4 și nici pe baza unei alte dispoziții din lege nu se poate stabili modalitatea de supraveghere a persoanei condamnate care execută pedeapsa la domiciliu, fără brățară electronică.

Deși în art. 2 lit. b) este enumerată „măsura de executare fracționată a pedepsei privative de libertate: în timpul săptămânii la domiciliu și în zilele de sâmbătă și duminică într-un centru de detenție special înființat pentru această măsură sau în penitenciar”, în cuprinsul art. 5, care reglementează conținutul acestei măsuri, nu se face nicio referire la fracția din pedeapsă care se execută în timpul săptămânii la domiciliu.

În art. 6 se prevede că „măsura alternativă de executare în regim mixt a unei pedepse privative de libertate constă în executarea pedepsei la domiciliu cu prestarea de zile de muncă în folosul comunității, în echivalent”, fără ca legiuitorul să reglementeze prestarea muncii în folosul comunității.

■ Art. 8 alin. (1) din Legea privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017) prevede că „judecătorul de supraveghere a privării de libertate, în condițiile prezentei legi, va dispune stabilirea unei măsuri alternative pentru persoanele care au executat, fără a fi sancționate, jumătate din fracția minimă efectivă de executat în sistemul

penitenciar.” Dispozițiile art. 8 alin. (1) nu permit identificarea, cu claritate, a fracției minime la care se referă și nu permit clarificarea raporturilor dintre ipoteza reglementată în art. 3 și ipoteza reglementată în art. 8 alin. (1), în sensul că nu se înțelege, cu claritate, dacă dispozițiile art. 8 alin. (1) privesc numai persoanele condamnate la pedeapsa principală a închisorii de până la 5 ani și dacă excepțiile de la aplicarea măsurilor alternative prevăzute în art. 3 alin. (3) sunt aplicabile și în ipoteza reglementată în art. 8 alin. (1).

De asemenea, dispozițiile art. 8 alin. (1), care prevăd că judecătorul „va dispune stabilirea unei măsuri alternative”, intră în contradicție cu dispozițiile art. (2) și (3) ale aceluiași articol, care se referă la amânarea aplicării sau a luării unei măsuri alternative.

Art. 8 alin. (4) teza a II-a reglementează posibilitatea înlocuirii unei măsuri alternative de executare a pedepsei privative de libertate cu o altă astfel de măsură, dar nu reglementează nici criteriile și condițiile înlocuirii și nici posibilitatea sau imposibilitatea revocării ori a anulării măsurii alternative, omisiuni care afectează caracterul previzibil al legii.

Art. 8 alin. (5) prevede că aplicarea oricăreia dintre măsurile alternative de executare a pedepsei privative de libertate „nu influențează” calculul fracției minime obligatorii prevăzute de legea penală în materia liberării condiționate, neputându-se stabili cu precizie în ce sens nu îl influențează și nici care sunt implicațiile aplicării unei măsuri alternative asupra instituției liberării condiționate.

Prin urmare, dispozițiile Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017), prin caracterul neclar și imprecis, precum și prin omisiunea legiuitorului de a reglementa aspecte esențiale care să asigure caracterul previzibil al legii, încalcă standardele de claritate, precizie și previzibilitate consacrate în jurisprudența Curții Constituționale.

II. În raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție și art. 20 alin. (2) din Constituție cu referire la art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în componenta privind securitatea raporturilor juridice:

În Hotărârea din 4 noiembrie 2008 pronunțată în Cauza Bota împotriva României, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că *dreptul la un proces echitabil în fața unui tribunal, garantat de art. 6 paragraf 1 din Convenție, trebuie interpretat în lumina preambulului Convenției, care consacră preeminența dreptului ca element de patrimoniu comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că o soluție definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată (Brumărescu, § 61).*

În conformitate cu jurisprudența Curții Constituționale, reflectată în Decizia nr. 126/2016 (publicată în M. Of. nr. 185 din 11 martie 2016), paragrafele 31 și 34, referitor la principiul autorității de lucru judecat, Curtea Constituțională a reiterat că *rămânerea definitivă a unei hotărâri judecătorești produce un efect pozitiv care constituie temeiul juridic al executării dispozitivului hotărârii și poartă denumirea de puterea lucrului judecat și a statuat că, întrucât principiul autorității de lucru judecat este de o importanță fundamentală atât în ordinea juridică națională, cât și în ordinea juridică comunitară, precum și la nivelul Curții Europene a Drepturilor Omului, atingerea adusă acestuia prin legislația națională trebuie să fie limitată, fiind necesar ca acestui principiu să i se aducă derogare doar dacă o impun motive substanțiale și imperioase (Hotărârea din 7 iulie 2009, pronunțată în Cauza Stanca Popescu împotriva României, paragraful 99 și Hotărârea din 24 iulie 2003, pronunțată în Cauza Ryabykh împotriva Rusiei, paragraful 52).*

De asemenea, în paragraful 20 al Deciziei nr. 663/2017 (publicată în M. Of. nr. 298 din 3 aprilie 2018), Curtea Constituțională a reținut că, *de principiu, hotărârile penale definitive sunt susceptibile de modificări și schimbări în cursul executării numai ca urmare a descoperirii unor împrejurări care, dacă erau cunoscute în momentul pronunțării hotărârii, ar fi condus la luarea altor măsuri împotriva făptuitorului ori ca urmare a unor împrejurări intervenite după ce hotărârea a rămas definitivă. Doar în aceste situații apare necesitatea punerii în acord a conținutului hotărârii aflate în curs de executare cu situația obiectivă, cu consecința modificării corespunzătoare a executării hotărârii.*

Dispozițiile Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017) aduc atingere autorității de lucru judecat a hotărârilor definitive de condamnare. Constituind veritabile măsuri de individualizare judiciară a executării pedepsei, măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate instituite prin lege pot fi dispuse ulterior fazei de punere în executare a hotărârii numai cu încălcarea autorității de lucru judecat a hotărârii definitive de condamnare prin care pedeapsa a fost aplicată și individualizată din punct de vedere al modalității de executare.

Judecătorul de supraveghere a privării de libertate nu poate modifica hotărârea definitivă de condamnare și nu poate realiza o nouă individualizare a modalității de executare a pedepsei, stabilită în hotărârea definitivă de condamnare, fără a încălca autoritatea de lucru judecat a acesteia. Or, adoptarea unei soluții legislative care implică încălcarea sistematică a autorității de lucru judecat a hotărârilor definitive de condamnare contravine art. 1 alin. (5) din Constituție și art. 20 alin. (2) din Constituție cu referire la art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în componenta privind securitatea raporturilor juridice.

Măsurile de individualizare judiciară a executării pedepsei se stabilesc de instanța de judecată, prin dispozitivul hotărârii definitive de condamnare, iar

„înlocuirea” acestora de către judecătorul de supraveghere a privării de libertate conduce la neexecutarea dispozitivului hotărârilor definitive de condamnare, cu consecința încălcării autorității de lucru judecat. Așa cum s-a arătat, executarea unei fracții de 1/5 din pedeapsă anterior „înlocuirii” nu atenuează încălcarea autorității de lucru judecat a hotărârii definitive de condamnare, întrucât „înlocuirea”, în sine, implică modificarea dispozițiilor instanței de judecată, cuprinse în hotărârea definitivă de condamnare, de către judecătorul de supraveghere a privării de libertate, care, în concepția Legii nr. 254/2013, exercită numai atribuții administrative și administrativ-jurisdicționale. În acest context, semnalăm și faptul că în Expunerea de motive, care a însoțit forma inițială a propunerii legislative, se arată că „prin această propunere legislativă se urmărește adoptarea unui set de măsuri de executare a pedepsei, cu caracter judiciar, pe care judecătorul să le poată aplica pentru înlocuirea pedepsei cu executare în regim de detenție atunci când individualizează pedeapsa cu închisoarea.”

Prin conținutul lor, dispozițiile Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017) consacră o soluție legislativă de natură să afecteze principiul securității raporturilor juridice [art. 1 alin. (5) din Constituție], întrucât constituie premisa modificării tuturor hotărârilor judecătorești de condamnare prin care se aplică pedeapsa închisorii de până la 5 ani cu executare în regim de detenție, ulterior rămânerii definitive a acestora.

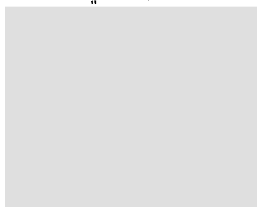
În consecință, pentru considerentele de mai sus, Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite

HOTĂRĂȘTE

Sesizarea Curții Constituționale pentru a se pronunța asupra aspectelor de neconstituționalitate cuprinse în Legea privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017).

Anexăm în copie tabelele cu semnături.

Președinte
Judecător Iulia Cristina Tarcea

Prim magistrat asistent
Aneta Ionescu

**ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE SI JUSTIȚIE
SECȚII UNITE**

Sedința din data de 26 aprilie 2018, orele 14:45

Nr. crt.	Numele și prenumele judecătorului	Semnătura
1.	TARCEA IULIA CRISTINA	
2.	BOGASIU GABRIELA ELENA	
3.	DRAGOMIR ILIE IULIAN	
4.	CURELEA LAVINIA	
5.	VOICHECI EUGENIA	
6.	POPESCU MIRELA SORINA	
7.	BARBĂ IONEL	
8.	ALEXANDRESCU ANCA MĂDĂLINA	
9.	ARGHIR GEANINA-CRISTINA	
10.	BACIU MONA MAGDALENA	
11.	BOGDAN IOANA	
12.	BREHAR PAULINA LUCIA	
13.	BUDĂ MARIAN	
14.	BURNEL OANA	
15.	CANACHEU CLAUDIA MARCELA	
16.	CERBU SILVIA	

17.	CÎRNARU SIMONA ELENA	
18.	CÎRNU IULIA MANUELA	
19.	COBZARIU MARICELA	
20.	CONDOIU MINODORA	
21.	CONSTANDA ANDREIA LIANA	
22.	CONSTANTINESCU MARIANA	
23.	COSMA RODICA	
24.	COSMA VIORICA	
25.	CRISTESCU SIMONA LALA	
26.	DASCĂLU LAVINIA	
27.	DĂNĂILĂ VERONICA MAGDALENA	
28.	DINU FLORENTINA	
29.	DOLACHE ILEANA IZABELA	
30.	DORIN RODICA	
31.	DRAGNE ANGELA	
32.	DRAGOMIR FLORENTINA	
33.	DRAGU CREȚU	
34.	DRĂGUȚ FLORENTIN SORIN	
35.	DUMINECĂ VIRGINIA FLORENTINA	
36.	DUȚĂ RUXANDRA MONICA	

37.	ENCEAN SIMONA DANIELA	
38.	ENESCU DAN ANDREI	
39.	EPURE CONSTANTIN	
40.	FARMATHY GHEZA ATILA	
41.	FLOAREA ELENA	
42.	FLORESCU GEORGE BOGDAN	
43.	FOITOȘ MARIUS DAN	
44.	GHERASIM ADRIANA ELENA	
45.	GRĂDINARU DANIEL	
46.	GRĂDINARU IANINA BLANDIANA	
47.	GRECU MĂDĂLINA ELENA	
48.	GRIGORAȘ NINA ECATERINA	
49.	HÎNCU CEZAR	
50.	HRUDEI MARIA	
51.	IANCU ANA HERMINA	
52.	ILIE CARMEN MARIA	
53.	ILIE GHEORGHE AUREL	
54.	ILIE IOANA ALINA	
55.	ION EUGENIA	
56.	IONESCU MARIUS IONEL	

57.	ISAILĂ MĂRIOARA
58.	IVANOVICI LAURA MIHAELA
59.	LEFTERACHE VALERIA LAVINIA
60.	MACAVEI SÂNDEL LUCIAN
61.	MACAVEI SORINELA ALINA
62.	MARCHIDAN ANDREEA
63.	MARIN EUGENIA
64.	MATEI IONUȚ MIHAI
65.	MĂIEREANU IULIANA
66.	MERA LUCIANA
67.	MIHĂIANU COSMIN HORIA
68.	MOGLAN RALUCA
69.	NĂSTASE TATIANA GABRIELA
70.	NĂSTASIE VERONICA
71.	NEGRILĂ GEORGETA CARMEN
72.	NENIȚĂ SIMONA CRISTINA
73.	NESTOR BEATRICE IOANA
74.	NICOLAE ADINA GEORGETA
75.	NIȚU PETRONELA IULIA
76.	OANA CRISTIAN DANIEL

77.	PANTEA C. PAULA
78.	PARASCHIV MIHAELA
79.	PĂUN LUIZA MARIA
80.	PIETREANU SIMONA GINA
81.	PISTOL ȘTEFAN
82.	POLIȚEANU MIRELA
83.	POPA RODICA AIDA
84.	POPA ROXANA
85.	POPOIAG ELENA CARMEN
86.	PUȘCAȘIU EUGENIA
87.	ROG LUCIA TATIANA
88.	RUS ALEXANDRA IULIANA
89.	RUS ANDREI CLAUDIU
90.	RUSU AURELIA
91.	SECREȚEANU ADRIANA FLORINA
92.	SEVERIN DANIEL GHEORGHE
93.	STĂNIȘOR DENISA ANGELICA
94.	SUSANU RODICA
95.	ȘELARU VALENTIN HORIA
96.	ȘERBAN LEONTINA

97.	TĂBÂRCĂ MIHAELA
98.	TEAU CARMEN TRĂNICA
99.	TRESTIANU VIORICA
100.	ȚÂNDĂREANU NICOLETA
101.	ȚÂNDĂRESCU BIANCA ELENA
102.	ȚUCA ALINA IULIANA
103.	VARTIRES DANA IARINA
104.	VASILE FRANCISCA MARIA
105.	VĂLEANU PETRONELA CRISTINA
106.	VIȘAN LILIANA
107.	VIȘAN MIRELA
108.	VIȘOIU EMILIA CLAUDIA
109.	VLAD DECEBAL
110.	VOICU RODICA FLORICA
111.	VRABIE VALENTINA
112.	VRÎNCEANU ROMANIȚA ECATERINA
113.	ZAHARIA RODICA